

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Malé zamyšlení nad současným zněním zákona o rozhodčím řízení

Poslední novelizací zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZRŘ) účinnou od 1. 4. 2012 bylo vloženo nové ustanovení § 31 písm. g) ZRŘ: „rozhodce nebo stálý rozhodčí soud rozhodoval spor ze spotřebitelské smlouvy v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem,“ Oproti předešlému stavu tak byla zavedena možnost věcného přezkumu rozhodčích nálezů vzešlých ze spotřebitelského sporu, kdy v důvodové zprávě je tato možnost odůvodněna potřebou širší ochrany spotřebitele.[1]

Výše nastíněné považuje autor za natolik zásadní, že si dovolí provést širší rozbor důsledků tohoto nového ustanovení.

Předkladatel v důvodové zprávě k bodu 15 in fine uvádí: „Podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu však nebude mít odkladný účinek.“[2] Toto tvrzení je formálně správné, opomíná však nové ustanovení § 32 odst. 3 ZRŘ: „*Pokud návrh na zrušení rozhodčího nálezu podá spotřebitel, soud přezkoumá, zda nejsou dány důvody pro odložení vykonatelnosti rozhodčího nálezu podle odstavce 2, aniž by o to spotřebitel žádal. O odložení vykonatelnosti rozhodne soud do 7 dnů od podání návrhu; po tuto dobu nelze rozhodčí nálezu vykonat.*“ Odstavec druhý předmětného ustanovení přiznává soudu možnost vykonatelnost rozhodčího nálezu odložit, jestliže by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma nebo jestliže je z návrhu na zrušení rozhodčího nálezu možné usuzovat, že je důvodný.

Ve svém celkovém důsledku může právě uvedené vést ke ztrátě hlavní přednosti rozhodčího řízení oproti řízení před obecnými soudy, a to jeho vyšší rychlosti. Tímto je myšleno rychlosti vydání konečného, nezměnitelného a závazného rozhodnutí, které by bylo exekucním titulem.

Výše uvedené si demonstrujeme na příkladu:

V rozhodčím řízení je vydán rozhodčí nálezu, který je v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele. Tento rozhodčí nálezu je pak na návrh strany v souladu s novým zněním § 31 písm. g) ZRŘ zrušen. Proti rozhodnutí o zrušení rozhodčího nálezu je přípustné odvolání, které jedna

ze stran podá. Po potvrzení rozhodnutí prvoinstančního soudu soudem odvolacím je tedy předmětný rozhodčí nález zrušen (za předpokladu, že odvolací soud rozhodne v souladu s apelační zásadou a nikoli tak, že rozhodnutí soudu prvního stupně zruší a věc mu vrátí k novému projednání, jak je bohužel poměrně častou praxí). Pokud to navrhne některá ze stran, soud v souladu s ust. § 34 odst. 1 ZRŘ pokračuje po právní moci rozsudku v jednání ve věci samé a tuto věc rozhodne.

Výše uvedené spolu s předpokladem, že soudy přiznají odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu, může vést k velmi podstatnému oddálení získání vykonatelného exekučního titulu. V současných českých realitách můžeme předpokládat, že neúspěšná strana by podávala návrh na zrušení rozhodčího nálezu často pouze účelově, s úmyslem pouze oddálit vydání vykonatelného exekučního titulu.

Výše nastíněný stav představuje de facto trojinstanční řízení ve věcech spotřebitelských sporů řešených arbitráží („první instancí“ je myšleno rozhodčí řízení, „druhou“ řízení před obecným soudem a „třetí“ instancí řízení před soudem odvolacím). Toto by mohlo ve svém důsledku (ztráty výhody rychlosti) vést **ke zmaření jednoho z cílů zamýšlené novelizace, a to prevenci/odbřemenění soudní soustavy od nového nápadu spotřebitelských sporů.**

Tento stav by byl i v kontrastu proti současnému trendu nastavenému Evropskou unií, která jde cestou upřednostnění alternativních způsobů rozhodování sporů, zvláště spotřebitelských. V roce 2008 přijala EU novou směrnici č. 2008/48/ES, o smlouvách o spotřebitelském úvěru, dle jejíhož čl. 24 „Členské státy zajistí zavedení vhodných a účinných postupů pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů v souvislosti s úvěrovými smlouvami“. Dále např. Zelená kniha o alternativním řízení k odstraňování sporů v civilních a obchodních věcech obecně.

Dle názoru autora by bylo nejlépe výše nastíněný stav řešit novelizací OSŘ tak, aby proti rozsudku prvoinstančního soudu ve věci rozhodování o zrušení rozhodčího nálezu nebyl možný řádný opravný prostředek (odvolání), například níže uvedenou změnou § 202 OSŘ:

Zákon č. [99/1963](#) Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů se mění takto:

V § 202 odstavec 2 včetně poznámky pod čarou zní:

„(2) Odvolání není přípustné proti rozsudku, jímž bylo rozhodnuto o

a) peněžitém plnění nepřevyšujícím 10 000 Kč, k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží; to neplatí u rozsudku pro uznání a u rozsudku pro zmeškání,

b) návrhu na zrušení rozhodčího nálezu podle zvláštního zákona^{x)}.

Poznámka pod čarou č. x zní:

„^{x)} Zákon č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.“

Zrušení rozhodčího nálezu z důvodu „obnovy řízení“

Autor si dovoluje toto své malé zamyšlení doplnit ještě o další úvahu de lege ferenda, a to úvahu nad ust. § 31 písm. i) ZRŘ, které umožňuje zrušit rozhodčí nález z důvodů, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení[3].

Při aplikaci předmětného ustanovení spolu s ust. § 32 odst. 1 ZRŘ: „Návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem musí být podán **do tří měsíců od doručení rozhodčího nálezu** té straně, která se zrušení rozhodčího nálezu domáhá.“ dochází de facto k zúžení možnosti využití institutu zrušení

rozhodčího nálezu soudem. Je pravdou, že rovněž ust. § 233 odst. 1 Občanského soudního řádu stanoví tří měsíční lhůtu pro podání žaloby na obnovu řízení, **ovšem od doby kdy se účastník dozví, že existují důvody pro obnovu řízení.**

Dle názoru autora je takovéto de facto zúžení možnosti využití zrušení rozhodčího nálezu z důvodů, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení, příliš tvrdé. Navrhoval by proto provést s ohledem na § 233 OSŘ změnu ZRŘ takto:

V § 32 se za odst. 1 vkládají odst. 2 a 3, které zní:

„(2) Návrh na zrušení rozhodčího nálezu z důvodů, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení musí být podán ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy ten, kdo zrušení rozhodčího nálezu navrhuje, se dozvěděl o důvodu, pro který lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení, nebo od té doby, kdy jej mohl uplatnit.

(3) Po třech letech od právní moci napadeného rozhodčího nálezu může být návrh na zrušení rozhodčího nálezu z důvodů, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení podán jen tehdy, jestliže trestní rozsudek nebo rozhodnutí o přestupku nebo jiném správním deliktu, na jejichž podkladě bylo v rozhodčím řízení přiznáno právo, byly později podle příslušných právních předpisů zrušeny.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 4 a 5.“

Závěrem

Toto krátké zamyšlení de lege ferenda nad ZRŘ poukazuje na dva dosud širěji nediskutované problémy aktuální úpravy a zároveň přináší možné způsoby jejich řešení. Autor by považoval za úspěch, pokud by tento článek vedl k rozpoutání alespoň malé polemiky či diskuze nad danou problematikou.

JUDr. Jaroslav Jenerál,
rozhodce a právník

[JUDr. Jaroslav Jenerál](#)
[rozhodce & právník](#)

Ovocný trh 11
110 00 Praha 1 – Staré Město

Korespondenční adresa:
Dlouhá 16
110 00 Praha 1

Tel.: +420 724 293 593

e-mail: jeneral@spotřebitelskyrozhodce.cz

[1] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Tamtéž

[3] viz. § 228 odst. 1 písm. a) a b) OSŘ

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)